

Tisková zpráva - Vyjádření k možnému zrušení Okresního soudu v Jeseníku

12. 1. 2026, Jeseník

Internetový portál Česká justice zveřejnil v minulém týdnu několik článků, které se vztahují k zamýšlené reformě soudní sítě, jež předpokládá rušení některých, zejména malých soudů, kdy mezi prvními byl jmenován Okresní soud v Jeseníku. Argumenty, které zazněly na podporu tohoto záměru, ať už ze strany Ministerstva spravedlnosti nebo z řad některých poslanců, a které byly uvedeny v těchto článcích, jsou následující:

- 1) Systém okresů vznikl v 60. letech minulého století a realita justice, společnosti i technologií je úplně jinde.

Soudní obvody jsou většinou s některými výjimkami navázány na územní obvody bývalých okresů, v případě Okresního soudu v Jeseníku soudní obvod tohoto soudu zcela kopíruje obvod bývalého okresu Jeseník. Shora uvedený argument v případě Okresního soudu v Jeseníku není relevantní, neboť tento soud jako jediný vznikl až v roce 1996 z důvodů lepší dostupnosti soudu pro občany tohoto okresu a na těchto důvodech se ani po 30 letech ničeho nezměnilo.

- 2) Současná síť soudů neodpovídá demografickému vývoji ani reálné využitosti části justice.

Počty soudců a zaměstnanců pro jednotlivé soudy se stanovují na základě stejných ukazatelů, kterým je tzv. vážený nápad a koeficienty pro jednotlivé agendy, které stanovuje Ministerstvo spravedlnosti. Na základě těchto ukazatelů byl určen počet soudců pro Okresní soud v Jeseníku na 8 a tomu i odpovídá potřeba soudců dle aktuálního nápadu věcí po započtení koeficientů řídicí činnosti pro předsedu a místopředsedu, která je 7,52 soudce. Nápad věcí na soud však není statický, různě se v čase mění a kolísá, proto se pro výpočet potřeby soudců používá tzv. vážený nápad, který v určitém poměru zohledňuje nápad za poslední tři roky. Okresní soud v Jeseníku zajišťuje projednání a rozhodování věcí ve všech agendách, kromě toho všichni soudci tohoto soudu co 8 týdnů drží týdenní pohotovost, ve které vyřizují návrhy v trestní agendě před podáním obžaloby, jako jsou návrhy na vzetí do vazby, na domovní prohlídku, účast soudce u neodkladného úkonu atp., dále návrhy ve věci ochrany proti domácímu násilí a návrhy na tzv. rychlé předběžné opatření upravující poměry dítěte. Počty soudců zdejšího soudu tedy zcela odpovídají nápadu věcí, které mají soudci projednat a řešit.

Pokud jde o námitku, že existence Okresního soudu v Jeseníku není již odůvodněna demografickým vývojem v tomto regionu, dovoluji si připomenout, že tento soud vznikl v roce 1996, kdy počet obyvatel okresu Jeseník činil dle údajů z Regionálního informačního serveru 38 779, počet obyvatel regionu v roce 2025 činil dle údajů z Wikipedie 36 492. Je tento mírný pokles obyvatel důvodem pro zrušení Okresního soudu v Jeseníku? Domnívám se, že nikoliv. Navíc je třeba připomenout, že demografickému vývoji v žádném regionu neprospěje, když stát začne z jeho obvodu stahovat a rušit státní instituce a úřady. A to tím spíše, jedná-li se o odlehlý region, oddělený od zbylého území České republiky horskými pásmy, navíc region s vyšším podílem seniorů a sociálně zranitelných osob jako je okres Jeseník. Dostupnost státních úřadů je také jedním z kritérií, které lidé zvažují při rozhodování o tom, kde se usadí.

- 3) Řada evropských zemí počet soudů postupně snižuje s tím, jak se zlepšuje dostupnost v rámci území státu pro běžné občany s ohledem na fungující hromadnou dopravu.

Ani tento argument v případě Okresního soudu v Jeseníku nemůže obstát, protože dopravní obslužnost tohoto regionu se oproti roku 1996, kdy soud vznikl, nejenže nezlepšila ale naopak snížila, protože řada dopravních spojů byla bez náhrady zrušena. A to už nemluvíme o situaci, kdy po povodních, které postihly Jesenícko na podzim roku 2024, stále ještě nebyly zprovozněny všechny železniční tratě v regionu. Jak už bylo uvedeno, Jesenícko je geograficky specifický a hůře dostupný region. Případné přesunutí soudní agendy do Šumperka či do Bruntálu, což jsou nejbližší okresní soudy, by znamenalo nutnost dojíždění přibližně 50 kilometrů jedním směrem, tedy až 100 kilometrů tam a zpět, a to přes horská sedla. Pro obyvatele vzdálenějších částí regionu, například z Javorníku, Vidnavy či Zlatých Hor by se jednalo dokonce o cestu např. do Šumperku v délce přibližně 140 kilometrů tam a zpět. Dle místa bydliště je tak pro obyvatele okresu Jeseník nejbližší okresní město (vyjma Jeseníku) vzdáleno hromadnou dopravou 2 – 5 hodin. Taková zátěž by významně dopadla zejména na seniory, osoby se zdravotním omezením, rodiče s dětmi, oběti trestných činů, osoby v opatrovnických, exekučních či sociálně citlivých řízeních. Dostupnost soudu v regionu je přitom základním předpokladem skutečně funkční justice.

- 4) Státní rozpočet není nafukovací.

To je samozřejmě pravda a že státní rozpočet nutně musí hledat, kde uspořit, je nepochybné. Nelze ovšem uvažovat tak, že v případě zrušení Okresního soudu v Jeseníku se rozpočet, který se vynakládá na jeho činnost, ušetří, neboť jeho agendu musí některý ze soudů převzít a aby ji zvládl zpracovat, musí mu být adekvátně navýšen počet soudců i zaměstnanců, a také nutně musí najít prostory, kde tyto nové zaměstnance umístí, což sebou samozřejmě nese nemalé náklady. Zvýšené výdaje by pak nepochybně vznikaly i v souvislosti s náklady na svědecké, na obhajobu, na ustanoveného opatrovníka, v souvislosti se zhlédnutím osob soudem v domácnosti nebo v léčebně v řízeních o jejich svéprávnosti atd., neboť místo cesty do Jeseníku by bylo nutné vykonat v souvislosti výkonem těchto funkcí cestu do Šumperku či Bruntálu.

Navíc je potřeba dodat, že pro potřeby Okresního soudu v Jeseníku byla v roce 1998 vybudována zcela nová budova, která v současné době nevyžaduje žádné investice ani rozsáhlé opravy a i po 30 letech provozu stále odpovídá požadavkům na vybavení novými technologiemi a požadavkům na hospodárny provoz. Její využitelnost v případě zrušení Okresního soudu v Jeseníku je jen obtížně představitelná. I tyto aspekty by měl stát při svých úvahách zvažovat.

Na závěr bych chtěla zdůraznit, že v regionu okresu Jeseník je Okresní soud v Jeseníku jedním z větších a stabilních zaměstnavatelů, což je pro tuto oblast, kde je pracovní uplatnění značně omezené, velmi důležitý aspekt. Zaměstnanci tohoto soudu v případě jeho zrušení s ohledem na vzdálenost nejbližších soudů a dopravní spojení nebudou moci přejít pod Okresní soud v Šumperku (Bruntále), tito lidé justici opustí a na jejich práci bude muset soud v Šumperku či Bruntále přijmout nové, nezkušené pracovníky, zatímco počet nezaměstnaných osob na Jesenícku se zvýší. Okresní soud v Jeseníku také v současné době v rámci výkonu své činnosti úzce spolupracuje s orgánem sociálně právní ochrany dětí Městského úřadu Jeseník (dále jen „OSPOD“), Probační a mediační službou, Okresním státním zastupitelstvím v Jeseníku a všemi složkami Policie ČR, rozvíjí interdisciplinární spolupráci mezi soudem, OSPOD, advokáty a poskytovateli odborné pomoci ve věcech péče soudu o nezletilé, je zde dlouhodobě zřízena pozice soudního sociálního pracovníka, který se mimo jiné podílí na zlepšení přístupu zranitelných skupin osob ke spravedlnosti, je také účastníkem Týmu pro mládež a Týmu pro oběti, v rámci nichž se

odvíjí spolupráce s intervenčními centry, a tyto aktivity by v případě zrušení Okresního soudu v Jeseníku bylo velmi obtížné zde zachovat.

Okresní soud tedy vítá snahu o zlepšení justice, zároveň jsme přesvědčeni, že reformy justice musí vycházet z odborných analýz, reálných dat a znalosti regionálních specifik. Okresní soud v Jeseníku splňuje veškeré předpoklady pro další plnohodnotné fungování a jeho zachování je v zájmu obyvatel celého, už tak znevýhodněného, regionu.

JUDr. Věra Procházková,
předsedkyně Okresního soudu v Jeseníku
vprochazkova@osoud.jes.justice.cz